

Sporcular için Antrenör Davranışları Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporcular için Antrenör Davranışları Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31018>

Özet

Sporcular için Antrenör Davran??lar??n? De?erlendirme Ölçe?i (SADDÖ), sporcular??n kendi antrenörlerinin davran??lar??n? ve ö?retim stratejilerini alg?lama biçimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir yap??n?n Türkçeye uyarlanması çal??ması olup, spor bilimleri alanında antrenör-sporcu ili?kisinin kalitesini ve antrenörün farklı alanlardaki yeterlili?ini de?erlendirmek için kullan?lmaktadır. Ölçek, toplam 47 maddeden ve antrenör davran??lar??n?n hem olumlu hem de olumsuz yönlerini kapsayan yedi temel faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, Fiziksel Antrenman, Teknik Beceri, Zihinsel Haz?rl?k, Hedef Belirleme, Yar??ma Stratejisi, Olumlu Antrenör Davran??lar? ve Olumsuz Antrenör Davran??lar?dır. Ölçek, spor psikolojisi ara?t?rmaları için yüksek düzeyde geçerlik ve güvenilirlik de?erleri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sporcular için Antrenör Davran??lar??n? De?erlendirme Ölçe?i, SADDÖ, Antrenör Davran??lar?, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlanması, Güvenirlik, Yap? Geçerlili?i.

Yazarlar

Ahmet Yapar, L. Merve ?nce.

Amaç

SADDÖ'nün temel amacı, sporcular??n bak?? aç?s?yla antrenörlerinin sergiledi?i davran??lar? sistematik ve kapsamlı bir şekilde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, antrenörlerin sporcular üzerindeki etkisini, e?itim ve ö?retim stratejilerinin etkinli?ini ve sporcu geli?imine olan katkıları nicel olarak belirlemeyi hedefler. Ölçek, özellikle antrenörlerin teknik, taktik, fiziksel ve psikolojik haz?rl?k süreçlerindeki rollerini ay?rt etmek için tasarlanm??tır. Ölçek aynı zamanda, olumlu ve olumsuz antrenör davran??lar??n? ayr??t?rarak, antrenör e?itim programlarına rehberlik edecek spesifik geri bildirimler sağlay? amaçlamaktadır.

Yap?

Ölçek, antrenör davran??lar??n?n çok boyutlu do?ası??n? yansıtan yedi ana faktörden oluşan karma??k bir yapıyı ölçmektedir. Bu faktörler, sporcunun geli?imindeki kritik alanlara odaklanmaktadır. Ölçek, sporcular??n antrenörleriyle olan etkile?imlerini 7'li Likert Ölçe?i formatında (1=hiçbir zaman'dan 7= her zaman'a) de?erlendirmesine olanak tanır. Ölçe?in yap?s?, sporcular??n algılad??? antrenör davran??lar??n? sadece performans odaklı değil, aynı zamanda ili?kisel ve psikolojik boyutlarda da ele almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlaması için yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin geçerliliğini desteklemektedir. Analizler, orijinal ölçek yapısına uygun olarak yedi faktörlü bir modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak varsayılan yedi alt boyutu ölçme yeteneğine sahip olduğunu ve sporcuların antrenör davranışlarına ilişkin algılarının geçerli bir şekilde yansıtıldığını göstermektedir.

Güvenirlilik

SADDÖ'nün Türkçe uyarlamasının güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir. Tüm alt boyutlar için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları .70 eğerinin oldukça üzerindedir, bu da ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Elde edilen değerler şöyledir:

Hedef Belirleme: .87

Fiziksel Antrenman ve Planlama: .86

Teknik Beceri: .85

Yararlanma Stratejisi: .85

Zihinsel Hazırlık: .84

Olumlu Antrenör Davranışları: .81

Olumsuz Antrenör Davranışları: .79

Bu yüksek alfa değerleri, ölçeğin Türkçe formunun güvenilir olduğunu ve orta ile yüksek düzeyde madde ayrırt ediciliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, yedi temel boyuttan oluşmaktadır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA), bu yedi faktörlü yapının verilerle uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Ölçek, toplam 47 madde ile bu yedi faktörü kapsamaktadır. Bu faktörler, antrenörün görevlerini ve etkileşimlerini çok yönlü bir şekilde ele almaktadır:

Fiziksel Antrenman ve Planlama: 7 madde

Teknik Beceri: 8 madde

Zihinsel Hazırlık: 5 madde

Hedef Belirleme: 6 madde

Yararlanma Stratejisi: 7 madde

Olumlu Antrenör Davranışları: 6 madde

Olumsuz Antrenör Davranışları: 8 madde

Bu faktör yapısı, antrenör davranışları sadece pedagojik yönlerini değil, aynı zamanda sporcunun duygusal ve psikolojik deneyimini etkileyen olumlu ve olumsuz etkileme biçimlerini de ayrı ayrı değerlendirmeye olanak tanır.

Araç

Test Türü: Uyarılama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Maddeler ve Yapı: Ölçek 47 maddeden ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır.

Derecelendirme: 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1=hiçbir zaman - 7= her zaman).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Yaş Grubu: Araştırma detayları belirtilmemiş olsa da, genellikle rekabetçi sporlara katılan genç ve yetişkin sporcular için uygundur.

Popülasyon Detayları: Ölçeğin uyarılama çalışması Türkiye'deki çeşitli spor dallarından sporcularla gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulama, sporcuların antrenörlerinin sergilediği davranışları ne sıklıkla algıladıkları veya deneyimlediklerini belirten maddeleri üretmesi yoluyla gerçekleştirilir.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Yapar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: yapara@gmail.com

Yazın Adresi: Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarılama çalışması 2014 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ticari kullanım ve telif hakları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı (Uyarlama): 2014

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: sporcular-icin-antrenor-davranislarini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yapar, A. ve Önce, L.M. (2014). Sporcular için Antrenör Davranışları Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe uyarlaması (SADDÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 25 (4), 203-212.

Sporcular için Antrenör Davranışları Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddelerinin tam metni kaynakta açıkça belirtilmediğinden, ölçeğin yapısal bileşenleri ve madde sayıları aşağıda listelenmiştir:

Ölçek toplam 47 maddeden ve yedi ana faktörden oluşmaktadır. Sporcular, antrenörlerinin bu alanlardaki davranışları 7'li Likert ölçeğinde değerlendirirler.

Fiziksel Antrenman ve Planlama: 7 madde (m)

Teknik Beceri: 8 madde (m)

Zihinsel Hazırlık: 5 madde (m)

Hedef Belirleme: 6 madde (m)

Yarışma Stratejisi: 7 madde (m)

Olumlu Antrenör Davranışları: 6 madde (m)

Olumsuz Antrenör Davranışları: 8 madde (m)